

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Karim Bouanane	Datum	22 mei 2024
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	12283918
E-mail	k.bouanane@utrecht.nl	Onderwerp	Stand van zaken maatregelen verminderen overlast Nobelstraat
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Wijk Binnenstad

Geachte leden van de raad,

Graag brengen wij u met deze brief op de hoogte van 1) de resultaten van de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen ter vermindering van de ervaren overlast in en rondom de Nobelstraat, en 2) de richting voor de langere termijn.

Op 12 juli 2023 heeft het college u een [raadsbrief](#) gestuurd over een pakket aan kortetermijnmaatregelen die bij zouden kunnen dragen aan de vermindering van de door bewoners ervaren overlast in de Nobelstraat en directe omgeving.

Tijdens de raadsvergadering van 2 november 2023 is de motie [Op weg naar een levendige én leefbare Nobelstraat](#) door u aangenomen en heeft u ons verzocht om met een integrale aanpak te komen voor de Nobelstraat die moet leiden tot een duurzame oplossing voor de Nobelstraat.

Met deze brief informeren wij u hoe invulling is gegeven aan de motie.

Nobelstraat

De binnenstad wordt gemaakt door de mensen die er wonen, werken, studeren en recreëren. Dit wordt gekenmerkt door een mix en concentratie van voorzieningen en draagt daarmee bij aan een levendig centrum. Elk gebied kent zo een mix van functies die past bij de identiteit. De Nobelstraat ligt aan een route naar het kernwinkelgebied, waar winkels, wonen en uitgaansgelegenheden zijn geconcentreerd. Een levende stad waarbij verschillende vormen van gebruik elkaar ontmoeten, kan schuren. Bewoners in de Nobelstraat ervaren dit met name in (geluids)overlast in de nachtelijke uren.

Resultaten kortetermijnmaatregelen

Achtergrond

De maatregelen, zoals aangekondigd in de [raadsbrief](#) van 12 juli 2023, zijn tussen 1 augustus 2023 en 31 januari 2024 uitgevoerd. De focus van het maatregelenpakket lag op vermindering van nachtelijke geluidsoverlast en overlast van fietsparkeren, omdat deze twee problemen tijdens de probleeminventarisatie eind 2022 als meest hinderlijk werden ervaren door bewoners. De 6 maatregelen betroffen:

- Inzet van horecastewards

- Ontwikkelen van gedragsregels voor nachtelijke horecabezoekers en passanten in de Nobelstraat, proactief over gedragsregels communiceren (d.m.v. een campagne) en mensen die zich er niet aan houden erop aanspreken
- Verbeterde samenwerking en afstemming tussen boa's, horecastewards, portiers en politie
- Het vaker uitvoeren van weesfietsenacties in en rondom de Nobelstraat
- Fietsenstallingsgedrag beïnvloeden en fietsers verwijzen naar extra stallingsplekken
- Beargumenteerd afwijken van het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht (OHU)

Daarnaast is een onderzoek verricht naar de mogelijkheden voor geluidsisolatie van woningen.

Het maatregelenpakket en het onderzoek zijn uitgevoerd conform het oorspronkelijke plan en budget (300.000 Euro), en met betrokkenheid van bewoners, ondernemers, studentenverenigingen, politie, horecastewards en de relevante organisatieonderdelen binnen de gemeente.

Om een goed beeld te krijgen van de effecten van het kortetermijnmaatregelenpakket en de ervaren overlast, is het afgelopen half jaar continu informatie verzameld.

Vele betrokkenen zijn geënquêteerd - ook aan de voordeur bij bewoners - en er zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van bewoners, ondernemers en partijen die 's nachts op straat werken. Tevens zijn geluidsmetingen, meldingen van overlast en rapportages van de horecastewards geanalyseerd. Dit leverde onderstaande bevindingen en conclusies op.

Effecten van de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen

Horecastewards hebben in de belangrijkste uitgaansnachten veel mensen aangesproken op overlastgevend gedrag op straat. Daar werd vaak goed op gereageerd, maar het is onmogelijk vast te stellen welke preventieve werking hiervan is uitgegaan. Ook hebben ze regelmatig handhavers, politie en portiers ondersteund. Gemiddeld rapporteerden de stewards 53 'acties' per weekend.

Niet van elke individuele maatregel valt op dit moment iets te zeggen over het effect. Zo zijn er afgelopen half jaar geen nieuwe horecavergunningen aangevraagd die vielen binnen de maatregel over het OHU, waardoor het niet nodig was beargumenteerd af te wijken van het OHU. Sommige maatregelen zijn niet lang genoeg ingezet om al een goede uitspraak te kunnen doen over het effect: zoals de campagne tegen nachtelijke geluidsoverlast en het vaker verwijderen van weesfietsen.

Enkele maatregelen blijven ook ná 1 februari 2024 aan: het vaker verwijderen van weesfietsen is een blijvende maatregel, beargumenteerd afwijken van het OHU blijft nog geldig tot mei 2026. Een meer integrale aanpak tussen verschillende organisatieonderdelen heeft ook langer effect. Bewoners hebben tot slot praktische tips gekregen hoe ze hun woning beter kunnen isoleren tegen geluid van buitenaf.

Veel belanghebbenden hebben tijdens de deur-aan-deur enquête aangegeven tevreden te zijn over het feit dat de gemeente zich inzet om te proberen de overlast te verminderen. Zij geven aan dat de kortetermijnmaatregelen mogelijk een klein beetje hebben bijgedragen aan vermindering van ervaren overlast. Echter, er zijn geen duurzame effecten te claimen en er zijn géén causale verbanden aan te tonen tussen de ervaren overlast en de ingezette maatregelen. Dit komt omdat er veel andere factoren zijn die hier het afgelopen half jaar van invloed op waren. Zoals de tijd van het jaar, en het feit dat twee nachtcafés gesloten waren ten tijde van de uitvoering van de maatregelen. Wél hebben we een beter beeld gekregen van de ervaren overlast.

De ervaren overlast in de Nobelstraat en directe omgeving

De meeste bewoners ervaren nog regelmatig nachtelijke geluidspieken van uitgaanspubliek én van passanten in de straat. Dit wordt ook bevestigd door geluidsmetingen waarin 's nachts nog regelmatig pieken worden gemeten van schreeuwende mensen op straat, claxons en sirenes.

Er zijn echter grote verschillen in de manier waarop de huidige overlast wordt ervaren en beoordeeld door verschillende bewoners. Bij gesprekken met bewoners aan de deur beoordeelden de meesten nachtelijke geluidsoverlast vrij nuchter als iets dat nu eenmaal hoort bij het wonen in een uitgaansgebied. Daarnaast zijn er ook bewoners die de huidige nachtelijke geluidsniveaus onacceptabel vinden en regelmatig serieuze verstoring van hun nachtrust ervaren. Op de vraag aan bewoners of zij vinden dat de overlast afgelopen half jaar is afgenomen, kwamen de volgende

antwoorden: 44% 'ja, iets afgenomen', 28% 'ik merk geen verschil', 11% 'nee, iets toegenomen', 17% 'geen mening'. Een beeld dat overigens door heel veel betrokkenen werd benoemd is dat de overlast van uitgaanspubliek momenteel niet meer zo heftig is als in de piek net na Corona in 2022.

Meer informatie over resultaten en effecten van de kortetermijnmaatregelen vindt u in de bijgevoegde rapportage.

Lange termijn

Nu de kortetermijnmaatregelen en het onderzoek zijn afgerond, is onderzocht welke maatregelen er op de lange termijn zijn die kunnen bijdragen aan de vermindering van de ervaren nachtelijke geluidshinder en andere vormen van overlast in de Nobelstraat. De geïnventariseerde maatregelen zijn: 1. Gemotiveerd afwijken van de ontwikkeling van de (nacht)horeca in de Nobelstraat. 2. Inzet van handhaving/horecastewards. 3. De uitbreiding van het fietsparkeren. 4. De herinrichting van de openbare ruimte ter verbetering van de verkeersveiligheid.

Ontwikkeling van (nacht)horeca in de Nobelstraat

In het vastgestelde Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018 (OHU) willen we bijdragen aan een gezonde groei van de stad en inspelen op nieuwe trends. Dit wordt gedaan door ruimte te bieden waar dat kan en meer te sturen waar dat wenselijk is. Daar waar noodzakelijk is worden regels gehanteerd om een prettige leefbaarheid voor bewoners te waarborgen.

De horeca in de Nobelstraat kent vooral een avond- en nachtfunctie. We willen in de OHU de ruimte voor middelzware en lichte horeca (plus) (D1, D2 en D3) vervolmaken door de "blauwe lijnen" aan te laten sluiten. Van deze categorieën kent middelzware horeca geen sluitingstijd. Nieuwe ontwikkeling van zware horeca (B) en snelle horeca (C) is in de Nobelstraat niet mogelijk.

Gezien de actuele situatie is voor de Nobelstraat besloten om voor een periode van 2 jaar (tot mei 2026) het uitgangspunt te nemen om omgevingsvergunning voor nieuwe middelzware horecaondernemingen af te wijzen. Waarmee het aantal middelzware horecaondernemingen dat in de nachtelijke uren open is niet kan groeien. Vervanging van bestaande nachthoreca blijft wel mogelijk.

Bij de toetsing van een omgevingsvergunning is binnen het kader mogelijk om voor een dergelijk initiatief gemotiveerd af te wijzen. Bij de nadere stedenbouwkundige en functionele beoordeling van de omgevingsvergunning dient bij iedere aanvraag afzonderlijke gemotiveerd afgeweken te worden.

Door deze maatregel voor een periode van twee jaar in te voeren doen wij ervaring op welk effect het afwijzen van aanvragen heeft op de Nobelstraat. Deze maatregel leidt overigens niet tot minder horecaondernemingen in het geheel. De maatregel heeft ook geen invloed op de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030. De zoektocht voor drie nieuwe locaties om bij te dragen aan de uitbreiding van de nachtcultuur wordt onverminderd voortgezet. Bij de zoektocht naar nieuwe locaties wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met geluidsoverlast om vergelijkbare situaties te voorkomen. In de Utrechtse nachtvisie staan overigens locaties met inhoudelijke muziekprogrammering centraal en in mindere mate dansbars, feest cafés en nachtelijke eetgelegenheden.

Om bestaande (nacht)horeca van functie te wijzigen of in te perken, zijn ingrijpende maatregelen nodig. Hiervoor dient een bestemmingsplan gewijzigd te worden of wordt er overgegaan tot het intrekken van een vergunning. Hiervoor dient de gemeente een grondslag te hebben waarom het noodzakelijk en urgent is. Daarnaast leidt het beperken van een ondernemer tot een financiële compensatie die ontstaan is door het (rechtmatig) overheidshandelen. De hoogte van deze vergoeding kunnen oplopen van 500.000 euro tot 3 miljoen per onderneming en kunnen daarnaast leiden tot lange juridische procedures. Daarom kiezen we daar op dit moment niet voor.

Inzet horecastewards

Binnen VTH is geen capaciteit voor extra inzet in de Nobelstraat. In het reguliere beleid krijgt de Nobelstraat, net als andere drukke locaties in de binnenstad, meer aandacht en wordt de Nobelstraat in de nachtdienst, op basis van capaciteit, vaker meegenomen in de reguliere controles. Dit gebeurt als dit, op basis van het aantal meldingen, nodig is. Meer capaciteit in de Nobelstraat leidt ertoe dat er op dat moment op andere plekken in de binnenstad minder inzet is.

Datum 22 mei 2024
Ons kenmerk 12283918

Een mogelijke oplossing is het aanwenden van horecastewards, zoals is gedaan tijdens de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen. De inzet van horecastewards, welke niet dezelfde bevoegdheden hebben als handhavers, kost op basis van de inzet tijdens de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen omgerekend € 180.000 – € 200.000 euro per jaar.

Fietsparkeren

In de Nobelstraat en zijstraten wordt overlast ervaren van het fietsparkeren. Met het frequenter verwijderen van weesfietsen is een eerste stap gezet. Daarnaast komen er op het Janskerkhof in 2024 ruim 150 fietsparkeerplaatsen bij. Ook is het ondergronds fietsparkeren bij de stadsschouwburg op het Lucas Bolwerk in een eerdere fase onderzocht. De geschatte investering van een dergelijke fietsenkelder ligt tussen de 10-25 miljoen euro.

Openbare ruimte

Om de verkeerssituatie en veiligheid in de Nobelstraat en de zijstraten te verbeteren, zijn er maatregelen mogelijk zoals de herinrichting van de taxistandplaatsen, laad- en losplaatsen, verbeteren overgang fietspad/trottoir, vergroening etc. Voor deze maatregelen is het nodig dat de gehele Nobelstraat opnieuw ingericht wordt. Ingeschat wordt dat de aanpak voor zo'n herinrichting 2-4 miljoen euro kost.

Conclusie

De aandacht voor de Nobelstraat, de inzet van kortetermijnmaatregelen en onderzoek heeft ons een beter beeld gegeven van de Nobelstraat. De onderzochte maatregelen voor de lange termijn vergen hoge investeringen en mogelijke beleidswijzigingen. Ondanks dat deze maatregelen kunnen bijdragen aan het verzachten van de ervaren overlast in de Nobelstraat, staan de hoge investeringen van deze maatregelen niet in verhouding tot het gewenste effect en lossen zij afzonderlijk de ervaren overlast niet op. Door de huidige financiële situatie van de gemeente is het daarnaast mogelijk dat er bezuinigingen aangekondigd worden op reguliere inzet.

Het college is van mening dat er in de stad (blijvende) vraag is naar nachthoreca en dat de Nobelstraat een belangrijke plek is. Hierdoor komen er voor de Nobelstraat geen ingrepen die (beleids)wijzigingen vergen en die de identiteit van deze straat wijzigen. Wij realiseren ons dat met onze keuze er bewoners zijn die blijvend overlast ervaren, ondanks de inspanning van het afgelopen jaar.

De weesfietsenacties, de komst van extra fietsparkeren op de Janskerkhof, de aandacht van VTH in de binnenstad en Nobelstraat en het gemotiveerd afwijken van de OHU voor een periode van twee jaar, zetten wij in om de ervaren overlast te beheersen. We blijven ons, binnen de bestaande middelen, inzetten om in gesprek te blijven met de bewoners, horeca en overige stakeholders en zo toe te zien op de leefbaarheid in de Nobelstraat.

Naar aanleiding van ons besluit heeft er op 22 mei 2024 een gesprek plaatsgevonden met betrokken bewoners en ondernemers over de uitkomsten van de korte termijn rapportage en de lange termijn maatregelen voor de Nobelstraat.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,